

JÁRJATOK, JÓL JÁRJATOK

5Móz 32,33

A Biblia szerint az Isten írta két kőtáblára a tízparancsolatot. Ha Ő Jézus megfogalmazása szerint lélek, akkor úgy értelmezhetjük: ihlette, irányította Mózes kezét az írásra. A közfelfogás szerint minden tudós, költő, író, művész kezét az Isten fogta és fogja. Mózes előtt már jóval megvoltak a zsidó írásjegyek. Ő ismerte azokat, a kő a sivatagban adva volt, csiszolnia kellett, és olvashatóan bele kellett vésnie annak bár a rövidített mását.

A Bibliából alapigeként felolvasott rész tehát függeléke a tízparancsolatnak. Az első hangsúlyos szó, amely bennünk visszhangzik: Járjatok. Mindannyian tapasztalhattuk a járás szükségességét. Gyógyszere a testnek, óvószert a korai fizikai vagy szellemi öregedés ellen. Aztán vetődik fel a kérdés, miért, hogyan, kivel stb.

A járás lebontható egységeire, mint a pénz. Így a lej lebontható banira, a forint fillérré, a dollár centre és így tovább. A járás lebontható lépésekre. Különösen változatos lehet ez a lebontás, ha egy igekötőt helyezünk a lépés szavunk elé, ilyenformás: be-lépni, ki-lépni (házba, egyesületbe, pártba; felvagy lelépni – emelvényre, szószékre, szereplésre, pályára; átlépni akadályon, határokon; meglépni, pl. felelősségre vonás, büntetés elől. Lehet félrelépni egy megszokott irányból, melynek következménye lehet bokaficam, lábtörés, erkölcsi értékvesztés.

Láttam egy művész alkotásán megjeleníteni a gyerek első lépését. Az anya már levette kezét a gyerek törzséről, aki lábujjhegyen próbál előbbre jutni az apa kitért karja felé. Az apa ajkán ott a biztatás: ki jön ide hamarabb? Az utolsó lépést is próbálta egy festő megörökíteni. A nyitott koporsó felé vánszorog egymást támogatva a házaspár. A koporsóból kilátszik a halál ölelésre kész csontkeze. Mintha a hívó hang is szólana: Felölellek benneteket. Ne féljetek!

Az első lépések az öröm, a végső lépések a szomorúság könnyeit varázsolják a szemekbe.

Egy jó lépés meghatározhatja, egy rossz lépés is hasonlóan az ember életét. A lépésekből alakul ki a járás. Ez minden embernél a testi és lelki alkat szerint más és más. Messziről a jó szem nemcsak a részegséget, de a kultúratlanságot is felismeri az ember járásáról.

A járás valamikor csak a gyalogláshoz kötődött leginkább. Így járt legtöbbet maga Jézus is. Csak kivételesen számaron, az apostolok hasonlóan, esetleg a folyók és tengerek közelségében csónakon, vitorlás hajón. Jézus és az apostolok Istenországának terjesztése, a szeretet, a békesség, az egyetértés, az Istennek tetsző együttélés megvalósítása érdekében jártak szerteszét.

A civilizáció fejlődése rendjén milliók jártak és járnak kedvtelésből, hivatalos megbízatásból, politikai, gazdasági stb. küldetésből. A szárazulat, a víz, a levegő nyitva a járni szándékozó ember előtt, járművek sokasága kínálja önmagát a turizmus korszakában és légkörében. Közlekedési, légi katasztrófák, az egyre gyakrabban bekövetkező terrorcselekmények néha megriasztják az útra kelőket, de ezek a tényezők csak időlegesen befolyásolják a rohanó emberiséget (mert a járásból napjainkban inkább rohanás lett).

A világon eddig élt pápák összesen sem jártak annyit, mint a jelenlegi II. János Pál. Igaz, még sohasem volt olyan fenyegetett az élet (nemcsak az emberi), mint napjainkban. Gondoljunk csak Jézus életének a színterére s az ott végbemenő eseményekre. Gondoljunk népünk felelős tényezőire, akik ma itt, holnap amott jelennek meg, tanácskoznak, tárgyalnak, megmaradásunk, fejlődésünk érdekében. Őseink vándorlása, letelepedése, királyok, fejedelmek, különféle dűlások időszakában jártak vezetőink a segítségkérés, támogatás érdekében az akkor ismert (európai) térségekben, de a mai vezetőink járása, kelése, tárgyalása sokkal felelősségteljesebb, mintha a múltbeli (1918, 1944, 1956), korabeli mulasztásokat, hibákat akarnák jóvátenni. Akkor is voltak jóhiszemű vezetőink, akik közös, jogos céljaink érdekében még életüket sem kímélték, de az uralkodó, megváltónak hitt eszmék hordozói a nyelvi rokonsági alapokon ügyeskedők útfélre tolták a nemzeti, társadalmi, gazdasági bajokba sülyedt szekerünket. Ebből a kátyúból próbálják a mai vezetőink a jobb jövő irányában kiszabadítani, vezetni a mi életünket.

Férj, feleség, a kicsi és nagy, ha együtt akar haladni, egyeztetnie kell lépését a társával, különben a járás nem lesz szemnek, szívnek tetsző, összehangzatos jelenség. Ezt az egy térségben lakozó népek is figyelembe kell hogy vegyék. Csak a közös ütemű közös lépések eredményezhetnek valódi jó haladást.

Férfiak emlékezhetnek: katonakorukban az első dolog, amire megtanították, az egyenlenség, az egyszerre lépés volt. Mindannyian emlékezhetünk a tisztelgő katonaoszlopok már-már dübörgő talpcsattogtatására, amint végighaladtak a betonutakon. Emlékezhetünk a lendülő karok tisztelgésére, a harsogó üdvkiáltásokra, aztán emlékezhetünk a letörött zászlókra, a sebesülten, csonkán vánszorgókra, a megszámlálhatatlan katonasírra, lerombolt építményekre, hidakra. Jó ez valakinek? Nem, senkinek! Ezért kell a Biblia szavára figyelni, annak felhívására állítani be az egységesülő Európa arcképmo-delljét: Ne térjete se jobbra, se balra, azaz egyenes úton és nem a hamisság, csalafintaság, a gyengébb eltiprásának, a más verejtékének arannyá változtatása árán való érvényesülés, de a türelem, megértés útján haladjatok. Lehetne így is meghatározni: Őrizkedjete a szélsőségektől. Az soha sem vezetett a jóra. Gyermekkoromban így hallottam tanítónk ajkáról: amit nem kívánsz magadnak, te se tedd embertársadnak.

Sok évtizedes életutam vége fele úgy látom, az életnek legfontosabb törvénye, egyénnek és közösségnek egyaránt: felszínen maradni. Lehetőleg a legfelszínen. Ez nem is rossz elképzelés, ha a tehetség, a jóság, a jézusi hit, a

szereket, a megbocsátás társul eme igyekvéshez, a gyengék, az elhagyottak is részesülhetnek az élet szerény adományaiból. Ezért kövesd az igazak által is javasolt arany középutat. Ámen

ISTENNEK TETSZENI

Zsid 11,6

Mi emberek (legtöbben) arra törekszünk, hogy társainknak tetszedjünk. És valószínű, ez legtöbb cselekedetünknek mozgatórugója. Már a kisgyermek is tetszeni akar. Még csupán pár éves, és már tudja, hogy mi a szép. Csak bizonyos ruhaféléket hajlandó magára venni. Ifjúkorban: lépésünk, testtartásunk, mozgásunk, beszédünk vagy hallgatásunk által tetszeni akarunk, többeknek vagy csupán csak egyetlen egynek, kiválasztottnak. Borbély, fodrász azért ügyeskedik fejünkön, szabó, varrónő testünkön, kozmetikus vagy sebész arcunkon, hogy másnak, valakinek tetszedjünk. És ez a tetszeni akarás sokszor igen sokba kerül (némelyik férj panaszosan vall a házastárs ilyenszerű költségeiről). Mikor ez a jellemvonás veszít intenzitásából, tudd meg: közel van a leelkedő öregség, vagy még az ennél is rosszabb halál.

Ösztönösen rájön – iskolázás nélkül is – mindenki arra, hogyan lehet másnak tetszeni. Üdeség, kellem, szépség, külső és belső sugárzó energia, erő, bátorság stb., ami által másoknak tetszhetünk. Arra is rájön mindenki, hogy mi az, ami által lehetetlen másoknak tetszeni: szögletesség, durvaság, renyhesség, elhanyagoltság, rendetlenség, tisztátalanság, külső és belső hiánya stb.

Az ember nem csak társainak, de Istennek is akart mindig tetszeni. Legtöbb vallásban, így a zsidóknál is, a rituális szokások, az imádkozás, áldozás szertartásai, a böjtölés, zárandoklás ennek a tetszésnek érdekében alakultak ki. Mózes próféta (az Istennel társalgó, szövetkező, törvényfogalmazó) arra törekedett, hogy olyan cselekvési normákat alakítson ki, melyek által a vallásos közössége tagjai elnyerhetik Isten kegyeit. Ezért szabályozta az alamiznaosztás, a körülmetélés, a házasság, az elválás mozzanatait. Lényegében Jézus is ezt az utat követte, azzal a különbséggel, hogy ő a külsőségek helyett a lélek tisztaságát, a szellem emelkedettségét, tehát a belső kellékeket tartotta inkább az Istennel való tetszés feltételeinek. Ezért adja tanácsul: ne imádkozzál, feltűnést keresve, az utca szögletén, hanem menj be a te házad legbelső szobájába, ne kürtöltess alamiznaosztás közben. Ne tudja a te jobb kezed,... Isten nem gyönyörködik a véráldozatokban, Ő a szívet nézi... A betű öl, a lélek az, ami megelevenít. Általában a hívőkodás nélküli hitet tartja a tetszés kellékének. Minden lehetséges a hívőnek – vallja. A félnék